

Fitxa didàctica
Cròniques d'acollida
Un curtmetratge d'UNICEF
Comitè Catalunya

Índex

Fitxa didàctica
Cròniques d'acollida:
Un curtmetratge d'UNICEF
Comitè Catalunya

Autoria i disseny:
Alimbau, Namar
Flores, Mariano
Maristany, Berta

EduAlter
www.edualter.org

Edició: UNICEF Comitè Catalunya
Via Augusta, 13-15, 3r.oficina 313
08006 Barcelona
www.unicef.es/cat/educa
catalunya@unicef.es
Twitter @unicef-cat

Aquesta obra està subjecta a una llicència
de Reconeixement-No Comercial-
Compartir Igual 4.0 Internacional de
Creative Commons

Desembre 2021

Presentació	Pàg. 3
Proposta didàctica	Pàg. 3
Objectius	Pàg. 4
Continguts	Pàg. 4

Fitxa tècnica	Pàg. 5
Sinopsi	Pàg. 5
Elements a tenir en compte	Pàg. 5

Enfocament de drets de l'infant	Pàg. 7
Drets dels infants i adolescents	Pàg. 7
Infants migrants no acompanyats	Pàg. 9

Activitats	Pàg. 10
Activitat 1: <i>On són els drets?</i> (infants de 8 a 12 anys)	Pàg. 10
Activitat 2: <i>El dret a una bona acollida</i> (adolescents de 12 a 16 anys)	Pàg. 13
Activitat 3: <i>Taula rodona d'organitzacions</i> (joves de 16 en endavant)	Pàg. 15

Més informació i referències	Pàg. 18
-------------------------------------	----------------

Presentació

Aquesta fitxa didàctica és una proposta per treballar amb el curtmetratge *Cròniques d'acollida* amb la finalitat de conèixer la realitat dels nois i noies migrants no acompanyats des de la perspectiva dels drets de la infància i l'adolescència (*).

La proposta s'articula a partir de la història de vida de quatre joves que han fet el trajecte migratori en solitari, i se centra en els drets que tenen aquests nois i noies i les obligacions de governs i administracions de garantir-los.

La proposta didàctica es concreta en tres activitats pensades per desenvolupar-se en un context escolar o d'educació en el lleure, amb una temporalitat aproximada de dues hores cadascuna:

- *On són els drets?* (infants de 8 a 12 anys)
- *El dret a una bona acollida* (adolescents de 12 a 16 anys)
- *Taula rodona d'organitzacions* (joves de 16 en endavant)

(*) Quan parlem de nois i noies migrants no acompanyats ens referim a qualsevol persona de nacionalitat estrangera menor de 18 anys d'edat que intenta accedir o es troba a Catalunya, sense companyia d'un adult com a responsable. Es tracta d'una definició àmplia que no distingeix la motivació per migrar i que, per tant, inclou altres categories com aquells nois i noies que, complementàriament, podrien ser també sol·licitants d'asil i, eventualment, reconeguts com a refugiats o refugiades.

© UNICEF

Proposta didàctica

Aquesta proposta pedagògica segueix els principis de l'**Educació per a la Justícia Global**, que incorpora una sèrie de tècniques didàctiques per fomentar la curiositat, la indagació, la reflexió, la contrastació, l'intercanvi, el diàleg, l'autoconeixement, la sensibilització i l'acció col·lectiva compromesa amb l'entorn.

Cada activitat està pensada per poder desenvolupar-se en una o dues hores, tot i que també es pot realitzar de manera més profunda amb una temporalitat més llarga. També, en l'apartat de *Més informació i referències* es posen a disposició altres recursos que permeten aprofundir en els drets dels infants i adolescents en un context de migracions, els drets dels nois i noies migrants no acompanyats i la Convenció sobre els Drets de l'Infant de les Nacions Unides.

Presentació

Cal tenir molt en compte l'activació de coneixements previs dels nois i noies per tal de fomentar l'aprenentatge i l'autoregulació, així com l'ús d'estratègies socioafectives que els permetin connectar amb l'emocionalitat de l'experiència. Tot això sempre amb la mirada posada en els drets de la infància i l'adolescència com a mecanisme per assegurar condicions de benestar i dignitat a tots els nens, nenes i adolescents.

Les activitats proposades estan relacionades amb el que els joves expliquen al curtmetratge documental, sobre la seva vida quotidiana i les seves experiències.

Objectius

- Identificar les causes subjacents als moviments migratoris
- Promoure una perspectiva de drets humans en l'abordatge dels fenòmens migratoris i, en particular, dels drets dels infants i adolescents
- Conèixer la realitat dels nois i noies que migren sols i arriben a Catalunya a partir de les seves vivències, inquietuds, reflexions i sentiments
- Conèixer i comprendre els drets que qualsevol persona té pel fet de tenir menys de 18 anys, amb independència del seu origen i nacionalitat
- Reflexionar sobre què significa *acollir*
- Prevenir la xenofòbia, la discriminació i la marginació dels nois i noies que han fet un trajecte migratori sols
- Construir narratives respectuoses i d'acompanyament

Continguts

- Convenció sobre els Drets de l'Infant
- Situació dels nois i noies migrants no acompanyats
- Mecanismes d'acollida i d'entorns segurs
- Obligacions dels governs i les administracions públiques, i rol de la societat civil per a la promoció i protecció dels drets dels nois i noies migrants no acompanyats

Cròniques d'acollida

Fitxa tècnica

Títol:	Cròniques d'acollida Un curtmetratge d'UNICEF
Direcció:	Cris Castilla i David Fontseca La Kaseta
Producció:	Cris Castilla i David Fontseca La Kaseta
País de producció:	Barcelona, Espanya
Any de producció:	2021
Durada:	19'20"
Versió (idiomes):	Català i castellà
Gènere:	Documental
Enllaç:	https://www.youtube.com/watch?v=qj9HUJsoTwU
Protagonistes:	

- Oussama (Marroc, 20 anys), viu a Barcelona. Arriba amb 17 anys
- Galo (Gàmbia, 19 anys), viu a Lleida. Arriba amb 16 anys
- Zineb (Marroc, 18 anys), viu a Barcelona. Arriba amb 16 anys
- Mohamed (Marroc, 21 anys), viu a Vic. Arriba amb 17 anys

Elements a tenir en compte

Abans de veure el curtmetratge documental, la persona que dinamitza les sessions pot fer una presentació prèvia de conceptes que facilitin la seva comprensió, i introduir als nois i noies alguns elements a identificar durant el visionat. L'objectiu és fer més profitosa l'experiència del visionat i facilitar la realització de les activitats que acompanyen aquesta proposta

© UNICEF

Sinopsi

Cròniques d'acollida és un curtmetratge documental que ens mostra la veu i l'experiència de quatre joves, cadascun amb les seves singularitats i amb la seva pròpia història. Tenen en comú el fet d'haver deixat casa seva i les seves famílies per fer un viatge migratori que els ha dut fins a Catalunya, a la recerca d'un futur millor.

Els protagonistes, que actualment viuen a diferents punts del territori català, ens expliquen els seus temors, les seves alegries, inquietuds i dificultats, i també els seus somnis. Tots quatre reflexionen sobre el seu viatge, l'arribada a Catalunya, la seva experiència amb el sistema de protecció de la infància i l'adolescència i com estan afrontant el pas cap a l'edat adulta.

Les veus de l'Oussama, en Galo, la Zineb i en Mohamed ens ajuden a reflexionar i aprendre sobre els reptes que tenim per aconseguir un món més just i també una societat més acollidora i inclusiva que, en compliment de la Convenció sobre els Drets de l'Infant, possibiliti que tots els nois i noies migrants que arriben sols a Catalunya tinguin una vida el més plena possible, tal com l'hauria de tenir qualsevol altre noi i noia de la seva edat.

Cròniques d'acollida

Alguns d'aquests elements a identificar poden ser:

- L'experiència dels viatges migratoris.
- Les experiències i vivències en els centres d'acolliment i protecció, la relació amb els educadors i educadores, les normes i el seu funcionament.
- La importància de garantir l'educació dels nois i noies i el poder seguir formant-se un cop arriben a la majoria d'edat.
- El rol d'altres persones i organitzacions en el seu acompanyament.
- La comunicació i el vincle amb les famílies al seu país d'origen.
- Les aspiracions per al futur i les principals inquietuds sobre com poder seguir el seu projecte vital, disposar dels permisos i documents per regularitzar la seva situació administrativa, seguir formant-se i poder treballar, anar deixant de banda el sentiment de solitud, tenir una xarxa d'amistats i coneguts que els poden donar suport, etc.
- Els estereotips i discriminacions que poden patir pel fet d'haver nascut a un altre país i per com han arribat fins aquí.

© UNICEF

© UNICEF

Enfocament de drets de l'infant

Drets dels infants i adolescents^[1]

La Convenció sobre els Drets de l'Infant de les Nacions Unides (1989) és el tractat internacional que recull els drets de tots els infants i adolescents, és a dir, les persones menors de 18 anys. Com a tal, es tracta d'una norma jurídica d'obligat compliment. Això vol dir que a més de reconèixer els drets de la infància i l'adolescència, obliga els estats (i per tant, totes les administracions) a garantir la seva efectivitat. Ara bé, la promoció, protecció i satisfacció d'aquests drets també és responsabilitat de tota la comunitat, les organitzacions i la ciutadania, que han de promoure canvis per contribuir-hi.

La Convenció reconeix els drets civils, polítics, econòmics, socials i culturals dels nens, nenes i adolescents, de manera que totes les persones menors de 18 anys tenen dret:

- Al ple desenvolupament físic, mental i social, i a un nivell de vida adequat.
- A ser protegides de tota forma d'abús, violència i explotació.
- A expressar lliurement les seves opinions i que aquestes siguin sempre escoltades i tingudes en compte.

A més, la Convenció conté quatre drets que alhora són principis essencials per al compliment de tota la resta:

- No discriminació: tots els nens, nenes i adolescents tenen els mateixos drets i cap ha de rebre un tracte injust o discriminatori.
- L'interès superior de l'infant: a l'hora de prendre decisions que afectin els infants i adolescents, cal adoptar aquelles que siguin millors per a ells i elles, tenint en compte els seus drets.
- Dret a la vida, la supervivència i al desenvolupament: tots els nens, nenes i adolescents tenen dret a viure i cal garantir-los la supervivència i el desenvolupament ple i saludable.
- Respectar les opinions: la Convenció obliga els adults a tenir en compte les opinions dels infants i adolescents i a implicar-los en tot allò que els afecta (dret a la participació).

[1] Per a més informació sobre la Convenció sobre els Drets de l'Infant, es pot consultar el document: Convenció sobre els Drets de l'Infant. Versió adaptada per a infants i joves. UNICEF Comitè Catalunya <https://www.unicef.es/sites/unicef.es/files/educa/unicef-educa-biblioteca-memory-CDI-llibret-CAT.pdf>

Tots els drets són igual d'importants, no n'hi ha de primera i de segona classe, i hem de treballar perquè es compleixin íntegrament arreu del món. Aquests drets han de quedar reflectits a les polítiques que els governs han d'adoptar i també en els comportaments socials, de tal manera que cada infant pugui viure amb plenitud la seva infància i adolescència i desenvolupar-se completament. Això vol dir que tots els infants i adolescents, amb independència del seu origen i condició, han de tenir garantits els seus drets, amb especial atenció aquells que es troben en una situació més vulnerable, com és el cas dels nois i noies que han migrat sols.

En aquest material didàctic ens centrarem en alguns dels drets de la Convenció com són: el dret a la no discriminació (art. 2), a observar sempre l'interès superior de l'infant (art. 3) i al fet que s'assegurin i s'apliquin aquests drets (art. 4).

© UNICEF

En les diferents activitats didàctiques proposades es fa referència al dret de l'infant a la participació (art. 12), a tenir protecció contra tota mena de violència i maltractaments (art. 19), a la protecció dels infants i adolescents que no viuen amb la seva família (art. 20), a la protecció especial dels infants i adolescents obligats a abandonar el seu país per una guerra o altres circumstàncies (art. 22), a tenir el més alt nivell de salut (art. 24), a un nivell de vida adequat (art. 27), a l'educació (art. 28) i al lleure, les activitats recreatives i culturals (art.31).

A banda dels articles anteriors, cal recordar que la Convenció també estableix les obligacions dels governs i administracions a protegir l'infant del treball infantil i de qualsevol mena d'explotació econòmica (art. 32), de drogues il·legals o de tràfic de drogues (art. 33), de l'explotació sexual (art. 34) i han de prendre mesures per a impedir la venda, el tràfic o segrest d'infants (art. 35) així com procurar la recuperació física, social i psicològica d'infants i adolescents que hagin patit algun tipus de maltractament, explotació o abandonament (art. 39).

Infants migrants no acompanyats

L'arribada d'infants sols a Catalunya no és una situació nova. Es tracta d'un fenomen que va iniciar-se els anys 90, si bé darrerament ha anat en augment[3]. Ja sigui per fugir de la violència que pateixen als seus països d'origen, de les conseqüències derivades del canvi climàtic, per deixar enrere la pobresa, l'exclusió i la manca d'oportunitats o simplement per cercar un futur millor, molts infants deixen les seves famílies i les seves llars i inicien sols un viatge que els porta a Europa, a la recerca de tot allò que els mancava allí on vivien.

Generalment, el camí per arribar aquí és dificultós i aquests nois, i també noies, tot i que en menor nombre, es poden veure exposats a situacions d'abús, violència o privacions.

Amb aquest bagatge, arriben a un lloc que no coneixen amb les corresponents dificultats idiomàtiques i culturals. Un cop són identificats com a persones menors d'edat, aquests nois i noies passen a ser tutelats per les autoritats pertinents (en el cas de Catalunya, la Direcció General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència) i entren en el sistema de protecció a la infància, generalment en centres o pisos atesos per professionals.

A la pràctica, però, es donen situacions que evidencien mancances a l'hora d'atendre les seves necessitats i de fer efectius els seus drets, que requereixen altres mesures més enllà de la protecció. Aquesta situació sovint s'accentua en el moment en què passen a ser majors d'edat. Malgrat que s'hi esforcen, les dificultats sistèmiques perquè puguin desenvolupar amb plenitud la seva vida, fan que molts es vegin empesos a la invisibilització i a la marginació social.

Aquesta greu situació encara es veu empitjorada per la proliferació de discursos xenòfobs i racistes que, alimentats des de diferents nivells, condicionen l'agenda política i la percepció que té d'ells una part important de la societat. MENA, acrònim de Menor Estranger No Acompanyat, ha esdevingut una paraula estigmatitzadora i que cosifica aquests nois i noies, així com paradigma dels discursos d'odi que proliferen als barris, pobles i ciutats.

Totes aquestes circumstàncies comporten que, en molts casos, la seva inclusió social no sigui l'adequada, la qual cosa condiona la seva vida present i futura. Per això és fonamental treballar des de tots els àmbits -polítics, institucionals i socials- per canviar aquesta realitat. Per fer-ho, és fonamental recordar que els infants són, abans de tot, infants. Independentment d'on procedixin, com es diguin ni quina nacionalitat tinguin, tots tenen, sense excepció, els mateixos drets que reconeix la Convenció sobre els Drets de l'Infant.

[3] Per conèixer les dades d'arribada de nois i noies migrants no acompanyats a Catalunya, podeu consultar la informació que publica periòdicament la DGAIA:

https://dretssocials.gencat.cat/ca/ambits_tematicos/infancia_i_adolescencia/dades-del-sistema-de-proteccio-a-la-infancia-de-catalunya/

Activitats

Activitat 1, per a infants de 8 a 12 anys

Nom: On són els drets?

Tipologia d'activitat:
Observació i autoreflexió

Seqüència didàctica

1. Plantejament

L'activitat és un exercici de comprensió i identificació dels drets de la infància i l'adolescència en els processos migratoris dels nois i noies que surten del seu país sols (nois i noies migrants no acompanyats). S'identificaran alguns d'aquests drets i es relacionaran amb les situacions, necessitats o problemàtiques que han viscut els protagonistes del curtmetratge documental.

2. Coneixements previs

En una pissarra escrivim en lletres molt grans: "Drets de l'infant" i preguntem al grup quins són aquests drets. Podem recollir totes les idees i propostes que els participants vagin esmentant, i agrupar les paraules que es relacionen i s'aproximen als drets de la Convenció sobre els Drets de l'Infant (documentació en apartat de **Més informació i referències**, i breu explicació en l'apartat anterior **Enfocament de drets de l'infant**).

3. Aprofundiment d'alguns drets

Presentem i expliquem breument alguns dels drets que treballarem en aquesta sessió amb les targetes del joc *Memory dels Drets de l'Infant*.

- **Dret a jo=tu=ella:** no discriminació
- **Dret a la regadora:** supervivència i desenvolupament
- **Dret a ser qui soc:** preservació de la identitat
- **Dret a la cabana:** gaudir d'un nivell adequat de vida
- **Dret a la panxa contenta:** satisfacció de necessitats físiques i mentals
- **Dret al micro:** estar informats i expressar lliurement les opinions, i que aquestes siguin tingudes en compte
- **Dret al trencaclosques:** ser una peça clau de la societat i que tothom actuï pensant en l'interès de l'infant
- **Dret a la tireta:** gaudir del més alt nivell de salut
- **Dret a les ales:** educació de qualitat
- **Dret a la pilota:** lleure, joc i activitats culturals
- **Dret al paraigua:** protecció contra tota mena de violència i maltractaments

4. Vigilants de drets

Organitzem el grup en subgrups de 4 membres. A cada subgrup se l'anomena "guardians de drets" d'una o dues de les targetes que s'han explicat abans. Es poden deixar aquestes targetes a sobre la taula del grup. L'objectiu és que a continuació es visioni el curtmetratge i que cada subgrup identifiqui algunes situacions on els protagonistes es refereixin als drets dels quals són "guardians".

5. Visionat del curtmetratge

6. Treball en equips

Després del visionat, deixem uns minuts perquè cada grup faci una petita llista de les situacions o experiències que expliquen els protagonistes del vídeo i que es relacionen amb els drets dels quals en són "guardians".

7. Recull d'impressions del curtmetratge

Dediquem uns minuts a recollir algunes primeres impressions. Procurem que tothom intervingui i que aquesta participació sigui equilibrada.

8. Drets identificats

Cada grup exposa la llista de situacions que ha identificat i explica per què pensa que es relaciona amb el dret que ha "vigilat". Es pot fer una taula a la pissarra amb el nom del dret de cada equip i les situacions identificades. Algunes es poden repetir en diferents equips i això permet posar damunt la taula que tots els drets són igual d'importants i que estan interrelacionats. El que es troba en comú és que els governs i les administracions públiques han de garantir-los en tot moment.

9. Apunt final

Es pot plantejar una anàlisi ràpida dels resultats de les seves observacions acompanyada d'una reflexió com a grup sobre la situació dels nois i noies que migren sols. Especialment, es pot demanar als nens i nenes la seva opinió (des de l'empatia i reconeixent que tots els infants tenen els mateixos drets) sobre aspectes com:

- tenir un entorn segur i tranquil per al desenvolupament de les seves activitats diàries
- comptar amb referents afectius pròxims
- la importància de no ser jutjat, conèixer la realitat de cada persona, evitar estereotips, idees preconcebudes i opinions negatives basades en el color de pell o en l'origen. Es pot preguntar què pensen del paper que juguen els mitjans de comunicació i les xarxes socials en la nostra manera de veure aquests nois i noies.

10. Tancament i valoració

Es replanteja una nova autoavaluació col·lectiva intuïtiva sobre el grau de coneixement que el grup té sobre els drets de l'infant després d'haver fet l'activitat.

En un paper gran es dibuixa una taula amb els drets esmentats en els punts anteriors i quatre nivells de coneixement (res, poc, una mica, força) i a cada participant se li donen quatre gomets (vermell, taronja, groc i verd) que ha de situar segons el grau de coneixement que té dels drets.

Ha d'usar els quatre gomets: el vermell el posarà en un dret del qual no en sàpiga res, el taronja en un dret que conegui poc, el groc en un dret del qual tingui una mica d'informació, i el verd en la línia del dret del qual en sàpiga força.

El resultat final serà una taula amb la distribució de gomets de tot el grup que permet identificar quins drets són més o menys coneguts i compresos.

Drets	Res	Poc	Una mica	Força
Dret a jo=tu=ella				
Dret a la regadora				
Dret a ser qui sóc				
Dret a la cabana				
Dret a la panxa contenta				
Dret al micro				
Dret al trencaclosques				
Dret a la tireta				
Dret a les ales				
Dret a la pilota				
Dret al paraigua				

Com a activitat posterior, es recomana fer arribar a les famílies l'enllaç dels materials sobre el joc del *Memory dels Drets de l'infant* (que a més del joc de taula, té una aplicació Android i vídeos explicatius de cada dret) per continuar aprofundint sobre els drets de l'infant a casa.

Activitat 2, per a adolescents de 12 a 16 anys

Nom: El dret a una bona acollida!

Tipologia d'activitat:
Participativa-dialogàtica i introspectiva

Seqüència didàctica

1. Plantejament

L'activitat planteja una reflexió sobre els processos d'acollida, entesos com a aquell tendents a satisfer les necessitats que tenen tots els nois i noies, incloent tant la part material com tot allò que fa referència a les necessitats relacionals i el benestar físic i emocional. L'activitat s'inicia fent una introspecció en la vivència de situacions en les quals les persones del grup s'han sentit acollides o excloses. S'ha d'afavorir l'empatia i el treball grupal. Seguidament es visualitza el curtmetratge per tal d'identificar com és l'acollida dels protagonistes, qui ha jugat un rol clau en les seves vivències i quins drets hi estan vinculats. Per acabar, es fa una reflexió per grups cooperatius per promoure el pensament crític.

2. Coneixements previs

Es convida els nois i noies a que reflexionin de manera individual sobre els processos d'acollida en la pròpia pell, entenent que tots i totes som susceptibles a l'acollida en diversos moments de la nostra vida.

- Què vol dir per a tu *acollir*?
- Quan t'has sentit ben acollit o acollida?
- Pensa en una situació en la qual hagis estat nou, sense conèixer gairebé ningú
- Quins comportaments i accions et fan sentir bé?
- Pensa també en altres que no t'hagin fet sentir tan a gust. Què hi trobes a faltar?

La reflexió individual es compartirà en parelles, les quals aniran canviant cada 2 minuts. La persona que dinamitza anirà marcant els trànsits. La dinàmica té l'objectiu de conèixer més el grup i identificar conjuntament elements clau per a una bona acollida.

3. Visionat del curtmetratge

4. Recull d'impressions del curtmetratge

- Què us ha fet sentir?
- En què us ha fet pensar?
- Què penseu de la situació d'infants i joves que han de marxar de casa seva sols, sense la seva família?
- Quina acollida tenen aquests nois i noies? Tenen els drets garantits?
- Qui fa l'acollida? Quines persones o organismes són esmentats en el vídeo?

5. Punts convergents i divergents

Tornem a pensar en què significa per a cadascú acollir, en allò que hem pogut escoltar dels companys i els aspectes que s'han identificat en el vídeo. Es distribueix el grup-classe en subgrups de 4 membres i es plantegen els següents reptes a respondre:

- Totes les persones necessitem el mateix per sentir-nos acollides? Quins aspectes són comuns i quins són variables?
- En el curtmetratge, els protagonistes expressen algunes necessitats que no s'han cobert en el seu pas pel sistema d'acollida i protecció, quines són?
- Revisar la Convenció sobre els Drets de l'Infant. Quins drets estan involucrats en una bona acollida?[4]
- Qui és responsable de que els drets dels infants i adolescents es compleixin i de donar-los una bona acollida? Per què?

6. Posada en comú

- Cada grup exposa el que han compartit.
- Reflexió sobre el paper dels governs i les administracions públiques. S'ha de reforçar la idea que els governs han de garantir els drets i necessitats de totes les persones que viuen al territori, i més en l'etapa de la infància i l'adolescència, ja que ambdues són crucials per al desenvolupament personal i emocional.

7. Apunt final

Al vídeo s'esmenta el nom d'alguna organització que està ajudant els nois i noies perquè puguin regularitzar la seva situació administrativa, tenir feina, disposar d'habitatge, etc... Coneixes alguna associació del teu territori que faci aquesta tasca? Investiga!

8. Tancament i valoració

Proposem al grup fer una valoració de les idees i aprenentatges que hem vist durant la sessió.

S'utilitza com a referència un semàfor a la pissarra, on cada equip pot aportar alguna cosa a cada "llum" del semàfor:

- Llum vermella: idees que sabia però entenia de forma diferent (potser he canviat la meua manera de pensar-les)

- Llum groga: idees que ja coneixia

- Llum verda: idees que no coneixia, idees noves

[4] Per a aquesta pregunta, es pot presentar prèviament un resum dels drets que es descriuen en el document: Convenció sobre els Drets de l'Infant. Versió adaptada per a infants i joves. UNICEF Comitè Catalunya <https://www.unicef.es/sites/unicef.es/files/educa/unicef-educa-biblioteca-memory-CDI-llibret-CAT.pdf>

Activitat 3, per a joves de 16 anys en endavant

Nom: Taula rodona d'organitzacions

Tipologia d'activitat:
Participativa-dialogica

Seqüència didàctica

1. Plantejament

La temàtica es planteja a partir dels elements a observar que trobareu en la fitxa tècnica del curtmetratge. L'activitat se centra en identificar les tasques en el procés d'acollida i de protecció dels drets de l'infant a través d'una àmplia varietat d'organitzacions, més enllà de l'actuació de governs.

2. Visionat del curtmetratge

3. Recull d'impressions

Es realitza una primera valoració del visionat:

- Com us ha fet sentir?
- Què us ha sorprès?
- Quin paper han tingut en les experiències dels i les joves les actuacions de la societat civil?

4. Coneixements previs

De manera conjunta en gran grup es realitza una pluja d'idees sobre què sabem i què ens ve al cap en relació als reptes i problemàtiques plantejades pels protagonistes del curtmetratge sobre el procés d'acollida de nois i noies migrants no acompanyats.

Es proposa al grup fer una llista d'organitzacions i plataformes que treballin per promoure el compliment dels drets de la infància, en especial atenció a l'acolliment i acompanyament de nois i nois migrants sols. L'objectiu és tenir una llista de 7 o 8 organitzacions.

Una vegada que s'ha confeccionat la llista, es creen grups cooperatius de 4 participants on cadascun escull una organització que hauran de representar més endavant.

5. Cerca d'informació, identificació de drets

Cada grup ha de fer una cerca d'informació sobre els drets de l'infant en situació migratòria i sobre l'organització triada. I n'ha d'extreure tres demandes als governs i administracions públiques locals, autonòmiques, estatals i, fins i tot, si és el cas supranacionals, com, per exemple, la Unió Europea.

Cal que les demandes identificades siguin en clau d'actuacions que els governs poden fer o haurien de deixar de fer per garantir unes vies segures tant en el procés migratori com en el d'acollida de cada noi o noia. És important que les demandes seleccionades es vinculin a algun dels drets recollits en la Convenció sobre els Drets de l'Infant.

Cada grup, en representació de l'organització triada, posarà en comú el seu treball, farà una breu descripció de l'organització i de les tres demandes identificades, i situarà cadascuna d'elles en una de les àrees d'actuació prioritària proposades en aquest quadre.

Àrees d'actuació	Demandes del grup 1	Demandes del grup 2	Demandes del grup 3
Abordar aspectes jurídics i de documentació			
Garantir entorns segurs, protectors i la seva inclusió social (centres, pisos, famílies acollidores, xarxa social, activitats de lleure i culturals, etc.)			
Garantir educació i/o formació professional			
Proporcionar l'acompanyament per accedir al món laboral i tenir recursos necessaris per fer una vida autònoma i independent un cop passen a l'edat adulta			
Construir noves narratives amb i sobre els nois i noies migrants no acompanyats			

6. Debat i consens

Es proposa al grup analitzar la taula resultant i seleccionar tres demandes que considerin prioritàries.

És convenient motivar el debat i l'explicació de les posicions de cada persona, equilibrant els torns de paraula, dinamitzant la participació de joves que normalment no expressen opinions i orientant la prioritització com un mecanisme de consens en el grup. És important generar debat i fomentar que totes les persones hi puguin participar. La prioritització s'ha d'utilitzar com un mecanisme de consens en el grup per evitar solucions polaritzades en la selecció de les tres demandes.

Es planteja al grup la pregunta de si és possible arribar a un consens.

7. Tancament i valoració

Es fa una darrera ronda de preguntes perquè els i les joves valorin i tanquin l'activitat:

- Com ha estat el procés de presa de decisions? Ha estat fàcil o difícil? L'activitat us ha fet pensar en alguna idea o proposta nova?
- Coneixeu organitzacions del vostre entorn en què podríeu participar?
- Quin és el paper de la societat per assegurar que tots els drets de la infància es compleixin?
- Quins són els drets de l'infant que consideres que s'incomplixen més sovint? Aquesta pregunta fa referència tant al teu entorn més proper com a altres contextos.
- Cercle de paraula de tancament: cada participant comparteix una emoció que li ha provocat l'activitat.

Més informació i referències

A continuació us presentem alguns enllaços de documentació, informes i recursos de referència per ampliar informació o preparar les activitats d'aquesta proposta didàctica.

Drets dels infants i adolescents:

La Convenció sobre els Drets de l'Infant (UNICEF)

- **Memory dels Drets de l'Infant**

<https://www.unicef.es/cat/educa/biblioteca/memory-drets-infant>

- Versió adaptada per a infants i joves

<https://www.unicef.es/sites/unicef.es/files/educa/unicef-educa-biblioteca-memory-CDI-llibret-CAT.pdf>

- Text complet

<https://www.unicef.es/sites/unicef.es/files/educa/biblioteca/unicef-educa-convencio-drets-infant-text-complet.pdf>

Informes i guies sobre infants migrants no acompanyats:

- Ceriani, P. (2021) *Canarias: Niños y niñas migrantes en una de las rutas más peligrosas del mundo. Hacia una política de contingencia con enfoque de derechos de la infancia*. Madrid: UNICEF España
<https://www.unicef.es/publicacion/informe-canarias-ninos-migrantes>

ii

- Ceriani, P. (2019) *Los derechos de los niños y niñas migrantes no acompañados en la frontera sur española*. Madrid: UNICEF España
<https://www.unicef.es/ninos-migrantes-no-acompanados>

- UNICEF (2016) *Desarraigados. Una crisis creciente para los niños refugiados y migrantes*. Nova York. UNICEF

<https://www.unicef.es/publicaciones/desarraigados-una-crisis-creciente-para-los-ninos-migrantes-y-refugiados>

- UNICEF España, UNICEF Francia (2020) *Más allá de la supervivencia. Cómo mejorar la intervención en Europa con niños y niñas migrantes no acompañados y separados que quedan fuera del sistema de protección*. Madrid: UNICEF España.

<https://www.unicef.es/publicacion/mas-alla-de-la-supervivencia>

- Glossari UNICEF sobre migració, asil i refugi:

<https://www.unicef.es/sites/unicef.es/files/unicef-educa-GLOSSARI-migracio-asil-refugi.pdf>

Altres recursos:

- Eudalter et altri, *Refugi en curt* www.refugiencurt.org
- Eudalter (2017). *L'ús del documental a l'aula per promoure els drets humans i la solidaritat*
<http://nova.eudalter.org/ca/recursos/lus-del-documental-a-laula-per-promoure-els-drets-humans-i-la-solidaritat>

Anotacions del professorat:

unicef | per a cada infància

Amb el suport de:

Agència Catalana
de Cooperació
al Desenvolupament

Generalitat
de Catalunya